

Margus Tsahkna
Sotsiaalministeerium

Eesti Naiste Varjupaikade Liidu ettepanekud Ohvriabi seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

14.12.2015

Lugupeetud härra minister.

Täname võimaluse eest esitada omapoolsed ettepanekud naiste tugikeskuste teenust käsitlevasse seaduseelnõusse.

Teeme järgmised ettepanekud eelnõu teksti täiendamiseks:

1. Muuta **§ 6⁵. Naiste tugikeskuse teenus lõike 1** sõnastust alljärgnevalt:

(1) Naiste tugikeskuse (edaspidi *tugikeskus*) teenus käesoleva seaduse mõttes on **spetsialiseeritud kompleksteenuse**, mille eesmärk on aidata kaasa naistevastase vägivalda ohvriks langenud naise vägivaldast pääsemisele ja **elukvaliteedi taastamisele**, pakkudes turvalist keskkonda ja nõustamist ning vajaduse korral ajutist eluaset naisele ja temaga kaasas olevatele lastele.

Põhjendus:

Peame sõnastuses väga oluliseks rõhutada, et tegemist on spetsiaalselt naistevastase vägivalda ohvrite jaoks välja arendatud tervikliku teenusega, mis peab vastama kindlatele kvaliteedinõuetele ja millest mõne komponendi väljajätmine ei ole võimalik.

Spetsialiseeritud teenuste vajalikkust naistevastase vägivalda ohvritele on rõhutatud nii Istanbuli konventsioonis kui ohvrite kaitse direktiivis, samuti on neis rahvusvahelistes dokumentides välja toodud vajadus osutada teenuseid ohvrite vajadustest lähtuvalt võimalikult ühes kohas.

Eesmärk „iseseisva toimetuleku saavutamine“ on liiga kitsas ja võib luua eksliku mulje vägivalda kogenud naistest kui problemaatilisest sihtgrupist, kellele on vaja õpetada iseseisva toimetulekuoskusi. Tegelikult kogevad vägivalda väga erineva taustaga naised, keda ühendab vaid üks- nad kõik on naissoost. Ka on erinevaid vägivalda liike kogenud naiste vajadused äärmiselt erinevad. Seetõttu teeme ettepaneku sõnastada naiste tugikeskuse teenuse eesmärgina naiste elukvaliteedi taastamise.

Ühtlasi palume kaaluda võimalust lisada seadusesse Istanbuli konventsioonis toodud naistevastase vägivalda mõiste § 6⁵ lõike 1 lõppu või eraldi lõikena.

Põhjendus:

Leiame, et see muudaks seaduse teksti oluliselt arusaadavamaks, kuna naistevastase vägivalda mõiste on meie seadusandluses uus ja mitte kõik inimesed ei loe läbi seaduseelnõude algatamisel koostatud seletuskirju.

2. Vastavalt 6⁵ lõikele 5 võib valdkonna eest vastutav minister kehtestada määrusega täpsustatud nõuded teenuse eesmärgile ja sisule ning tugikeskuse ruumidele ja sisseseadele.

Teeme ettepaneku koostada selline määrus ja esitada see määruseaduseelnõu lisana juba eelnõu vastuvõtmise etapis.

Põhjendus:

Naiste tugikeskuse teenus on Eestis välja arendatud kodanikeühenduste poolt, lähtudes naistevastase vägivalda ohvrite reaalsest vajadusest, tuginedes teiste riikide praktilistele kogemustele ning võttes arvesse rahvusvaheliselt kokku lepitud eesmarke ja soovitusi. Me soovime olla kindlad, et teenuse sisu ja eesmärgi ei hakata edaspidi hägustama ja nõuded ruumidele ja sisseseadele oleksid selged ja põhjendatud. Seda saaks tagada määruse teksti lisamisega juba eelnõu menetlemise etapis.

3. Lisada § 6⁵. Naiste tugikeskuse teenus täiendav lõige 6 järgmises sõnastuses:

(6) Naiste tugikeskuse teenust osutatakse igas Eesti maakonnas. Teave teenuse kasutamise võimaluste kohta on kättesaadav kohaliku omavalitsuse, politsei-, pääste-, tervishoiu- ja hoolekande- ning muudes asjaomastes asutustes.

Põhjendus:

Soovime, et analoogselt ohvriabi teenusega oleks naiste tugikeskuse teenus kättesaadav igas maakonnas ja et teavet teenuse kohta levitaksid kõik maakonnas asuvad riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused.

Tulenevalt ühelt poolt ühistranspordi korraldusest, mis ei võimaldaohvritel kiiresti ja taskukohaselt ühest maakonnast teise liikudaja teiselt poolt vägivalda ohvritest naiste olukorrast, keda enamasti kontrollib vägivaldlatseja ja kellel pole võimalik kasutada isiklikku autot, on ülimalt oluline, et naiste tugikeskuse teenus oleks kättesaadav igas maakonnakeskuses. See on väga oluline ka selleks, et ohvrite lastel oleks võimalus jätkata kooliteed oma koolis või käia edasi oma lasteaias, kui seda ei välista turvalisuse nõuded. Samas annab kõigis maakondades teenuse osutamine võimaluse tõsise ohu korral leida ohvri ja tema laste jaoks kergemini turvalist pelgupaika väljaspool kodukohta.

Kui teenus koondub ainult suurematesse keskustesse, siis oluline osa vägivalda kogunud naistest lihtsalt ei pöördu õigeaegselt abi otsima ja vägivald eskaleerub.

4. Teeme ettepaneku täiendada § 6⁶. Nõuded teenuseosutajale esimese punktiga

1) seadma teenuse osutamisel esikohale naise ja laste turvalisuse

ja muuta vastavalt järgmiste punktide numeratsioonini.

Põhjendus:

Peame vajalikuks turvalisuse nõude eraldi ära märkimist, kuna naiste tugikeskuste töökogemus näitab, et naistevastase vägivalda ohvrite jaoks on just teenuse turvalisusabi otsimise protsessis esmatähtis. See hõlmab nii emotsionaalset kui füüsilist turvalisust, kuna vägivalda kogunud naised ja nende lapsed on eriliselt haavatavad ja kannatavad kõrvalseisjatele tihti mõistmatuks jääva hirmu all. Seetõttu on eriti tähtis kogu teenuse osutamise korralduse juures hoolikalt läbi mõelda kõik nüansid alates teenuse osutamiseks asukoha ja ruumide valikust ja lõpetades töötajate väljaõppele ja isikuomadustele esitatavate kõrgete nõudmiste järgimisega. Vägivalla ohvritele peab olema tagatud esmasel pöördumisel võimalus jääda anonüümseks ja saada hädavajalikke teenuseid ka siis, kui nad ei ole nõus oma isikuandmete edastamisega erinevatesse andmebaasidesse. Sellest reeglist võib kõrvale kalduda ainult laste turvalisuse tagamiseks.

5. Teeme ettepaneku täpsustada § 6⁶ Nõuded teenuseosutajale punkti 4 alljärgnevalt:

4) turvalise majutuse pakkumisel kehtestama sisekorraeeskirja ja ohvrit sellest teavitama

Põhjendus:

Naiste tugikeskuse teenus hõlmab erinevaid komponente, sh ka näiteks esmane nõustamine telefoni teel või ohvri saatmine ametiasutustes. Sisekorra eeskirjad on senise praktika kohaselt hädavajalikud aga majutuse pakkumisel.

Teeme ka ettepaneku tekstis selguse huvides läbivalt rääkida ohvritest, kui tegu on teenuseid saavatest isikutest.

6. Teeme ettepaneku täpsustada § 6⁶. Nõuded teenuseosutajale punkti 5 alljärgnevalt:

5) tagama, et teenuse osutamise kohton naise ja laste jaoks turvaline ja ruumid vastavad tuleohutuse ja tervisekaitse nõuetele;

Põhjendus:

Teenuse osutamisel tuleb silmas pidada lisaks tuleohutuse ja tervisekaitse nõuetele ka ohvrite üldist kõrget turvalisuse vajadust, millele viitasime juba eespool. Näiteks ei peaks teenust osutama kohas, mis asub naabermajadest ja ühistranspordi peatustest väga kaugel ja kus on

halb tänavavalgustus. Välistatud peaks olema teenuste osutamine ühes kohas riskigruppidele mõeldud teenustega. Nõustamisruumides peab olema tagatud täielik privaatsus.

7. Teeme ettepaneku täpsustada § 6⁶. **Nõuded teenuseosutajalepunkti 6 alljärgnevalt:**

6) korraldama teenuse osutamise selliselt, et **ohvril** on võimalik **tema soovil** iseseisva toimetuleku saavutamiseks vajalikke teenuseid saada koordineeritult ja koostöös riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning asjaomaste juriidiliste isikutega.

Põhjendus:

Seletuskirja kohaselt soovitakse selle punktiga tugikeskustele kohustuseks teha maksimaalselt koostööd riigi ja kohaliku omavalitsuste asutustega. Peame siiski väga oluliseks arvestada teenuste osutamisel täiel määral vägivalla ohvri enda soovidega, vältida survestamist ja lasta tal iseseisvalt otsuseid teha, kuna reeglina on ohvri seniseid otsuseid dikteerinud vägivallatseja. Seetõttu tahaksime ohvri valikuvõimaluse teenuste saamisel ka selgelt välja tuua.

8. Teeme ettepaneku täpsustada § 6⁷. **Nõuded teenust vahetult osutavale isikule lõiget 2 alljärgnevalt:**

(2) Teenust vahetult osutav **tugikeskuse töötaja** peab olema läbinud naistevastase vägivalla alase täienduskoolituse, mille täpsustatud kava, mahu, ülesehituse ja sisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. **Tugikeskuse töötaja peab olema naissoost.**

Põhjendus:

Seletuskirjas on erinevate teenuste kirjelduse juures välja toodud tugikeskuse töötaja mõiste, kuid eelnõu tekstist on see välja jäänud. Leiame, et vajalik on see mõiste seaduse teksti sisse tuua, kuna just tugikeskuse töötaja osutab esmast ja juhtumipõhist nõustamist ning tugiisiku teenust, st teeb ära põhiosa tugikeskuse tööst.

Eelnõus viidatud ministri määruses tuleb eraldi sätestada tugikeskuse töötajale vajaliku täiendkoolituse sisu ja maht ja samuti teistele vahetult teenust osutavatele isikutele (juristide, psühholoogide, psühhoterapeutide) vajaliku täiendkoolituse maht, kuna nende sihtgruppide koolitusvajadus on erinev.

Peame ka vajalikuks tuua seaduses eraldi välja, et naiste tugikeskuse töötaja peab olema naissoost. Leiame, et see piirang on asjakohane, arvestades vägivalda kogenud naiste probleemide intiimsust, mida nad ei pruugi valmis olla arutama meestöötajatega, ja asjaolu, et ohvritel võib olla vägivallakogemuse tõttu tekkinud usaldamatus ja hirm kõigi meeste suhtes. Piirang ei laieneks juristidele, psühholoogidele ja psühhoterapeutidele, ehkki leiame, et ohvrite emotsionaalse turvalisuse huvides soovitavalt peaksid ka need tugikeskuse teenust osutavad spetsialistid olema naised.

9. Teeme ettepaneku täpsustada § 6⁷. **Nõuded teenust vahetult osutavale isikule lõiget 3 alljärgnevalt:**

(3) Arvestades teenuse sisu, **peavad teised teenust vahetult osutavad isikud vastama järgmistele nõuetele:**

- 1) psühholoogilise nõustamise teenust osutav isik peab omama riiklikult tunnustatud kõrgharidust psühholoogias;
- 2) psühhoteraapia teenust osutav isik peab omama riiklikult tunnustatud kõrgharidust või sellele vastavat kvalifikatsiooni ning olema läbinud **Euroopa Liidu riikidest** tunnustatud psühhoteraapia väljaõppe;
- 3) juriidilise nõustamise teenust osutav isik peab omama riiklikult tunnustatud kõrgharidust õigusteaduses;
- 4) vabatahtlikuna tugikeskuse teenuse osutamises osalev isik, kes osutab juriidilise nõustamise, psühholoogilise nõustamise või psühhoteraapia teenust ning kellel ei ole omandatud kõrgharidust õigusteaduses või psühholoogias või kes ei ole läbinud

psühhoteraapia väljaõpet, võib teenust osutada ainult käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isiku juhendamisel.

5) käesoleva lõike punktides 1-4 nimetatud isikud peavad vastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud nõuetele ja olema läbinud naistevastase vägivalla alase täienduskoolituse, mille täpsustatud kava, mahu, ülesehituse ja sisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

6) vabatahtlikuna tugikeskuse teenuste osutamises osalevad isikud, keda ei ole loetletud käesoleva lõike punktides 1-4, peavad vastama käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 toodud nõuetele.

Põhjendus:

Ettepanek lähtub vajadusest naiste tugikeskuse teenuse osutamiseks kehtestatud nõuete osaseristada tugikeskuse töötajad ja vahetult teenust osutavad vabatahtlikud, kes vajavad oluliselt põhjalikumat täiendkoolitust võrreldes nõustamisteenuseid osutavate spetsialistide ja nende juhendamisel teenuseid osutavate vabatahtlikega, kelle täiendkoolitus võib olla väiksema mahuga. Eeldame, et jurist ei vaja samas mahus psühholoogia-alaseid teadmisi või psühholoog juriidilisi teadmisi, kui varjupaiga töötaja, kelle täiendkoolitusse lisaks naistevastase vägivalla spetsiifika põhjalikule tundmaõppimisele mõlemad teemavaldkonnad peaksid kuuluma.

Me näe vajadust tugiisiku teenuse eraldi väljatoomist eelnõus, kuna selle teenuse osutamine on tugikeskuse töötaja igapäevatöö osaks.

Lähtudes senisest praktikast, kus vähemalt pool naiste tugikeskuste igapäevasest tööst tehakse ära vabatahtlikus korras ja kõik praegu töötavad vabatahtlikud on läbinud tugikeskuste palgaliste töötajatega samas mahus koolituse, soovime samaväärsed nõudmised vabatahtlikele säilitada ka edaspidi, et tagada teenuse senise kvaliteedi säilitamine. Need nõuded ei kehti loomulikult vabatahtlike kohta, kes vahetult ohvritele teenuseid ei osuta.

Lisaks palume täpsustada psühhoterapeudi teenuse pakkujale kehtestatud nõudeid. Nimelt ei ole Eestis seni riiklikult kehtestatud psühhoterapeudi kutsestandardit, samas osutavad välisriikides aastatepikkuse õppe läbinud ja seal riiklikult tunnustatud kvalifikatsiooni omandanud terapeudid edukalt teenuseid naiste tugikeskustele ja nende abi kasutab faktiliselt ka Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakond.

10. Teeme ettepaneku täiendada § 6⁸ **Tugikeskuse teenuse osutamine ja ülesande üleandmine lõiget 3** alljärgnevas sõnastuses:

(3) Sotsiaalkindlustusamet võib anda naiste tugikeskuse teenuse osutamise halduskoostöö seaduses sätestatud halduslepinguga üle juriidilisele isikule, **kellel naistevastase vägivalla ohvrite abistamine on põhitegevuseks.**

Põhjendus:

Leiame, et naistevastase vägivalla ohvritele kui väga spetsiifilisele sihtgrupile osutatava teenuse kõrge kvaliteedi tagamiseks on oluline väga hoolikalt valida teenuseosutajaid. Senine vägivalla ohvritelt saadud tagasiside tõendab, et samaaegselt mitmete erinevate sotsiaalteenuste osutamisega tegelevad organisatsioonid, kes abistavad muuhulgas ka naistevastase vägivalla ohvreid, ei suuda pakkuda sama kvaliteediga teenuseid kui kitsalt spetsialiseerunud organisatsioonid. Naiste varjupaikade asutamine nii kogu maailmas kui Eestis oligi tingitud asjaolust, et üldised sotsiaalteenused või kõigile perevägivalla ohvritele suunatud abivõimalused ei vastanud vägivalda kogenud naiste tegelikele vajadustele. Naistevastase vägivalla spetsiifikast tulenevalt tuleks teenuse osutajate valikul välistada ka need organisatsioonid, kelle põhimõtted võivad minna konflikti vägivalda kogenud naiste huvidega. Näiteks võidaks mõne religioosse organisatsiooni poolt teenuse osutamisel survestada naist loobuma raseduse katkestamise või abielu lahutamise kavatsusest, kuna see läheb vastuollu organisatsiooni religioossete veendumustega.

Oleme kindlad, et organisatsioon, millele naistevastase vägivalla ohvrite abistamine on põhitegevuseks, suudab tagada kvaliteetsema teenuse. Seejuures on oluline naistevastase vägivalla defineerimisel lähtuda rahvusvahelistest standarditest.

Lisaks eelnõu tekstile esitame oma ettepanekud ka seletuskirja täpsustamiseks ja täiendamiseks.

11. Teeme ettepaneku jätta seletuskirjast (lk 5) välja selgitus „Sellist täpsustust eelnõus ei ole, kuna riigil ei ole võimalik määrata kedagi sellist teenust pakkuma, ka olemasolevad naiste tugikeskused võivad tegevusest loobuda, samas võib uusi teenusepakkujaid lisanduda.“

kui täiesti ebaoluline ja sisutühi.

Riik saab hanketingimustega ja eelarve planeerimisega täielikult kontrollida teenuste osutamist ning tagada teenuse osutamise vajalikus mahus ja piirkondades. Naiste tugikeskused ei loobu vabatahtlikult naistevastase vägivalla ohvritele abi osutamisest, kui riik tagab neile teenuse osutamiseks vajalikud ressursid.

Eestis on 2015. aasta lõpu seisuga olemas kümne aasta jooksul vabaihenduste, Eesti riigi ja välisriikide koostöös välja arendatud spetsialiseeritud naiste tugikeskuste süsteem, mis on valmis tagama ühtlase teenuse kättesaadavuse kogu riigis.

Kui sotsiaalministeeriumi ametnikud on teinud otsuse, et naiste tugikeskuse teenuse kättesaadavust kõigis maakondades ei ole vaja tagada, osa olemasolevaid tugikeskusi tuleb sulgeda ja teenust jäädakse pakkuma ainult suuremates keskustes, siis nii tuleks eelnõu seletuskirja ka kirja panna, mitte hägustada teemat teenusepakkujate vähesuse argumendiga.

12. Teeme ettepaneku leida mingi täiendav ja soovitatavalt veenev põhjendus, miks sotsiaalministeerium ignoreerib ENVL ettepanekut, et naiste tugikeskuse teenust võiksid osutada spetsialiseeritud MTÜd (seletuskirja lk 6).

Leiame, et naistevastase vägivalla ohvrite abistamist ei tohiks lugeda ettevõtluseks ja seetõttu on asjakohatu seletuskirjas tuua keeldumise põhjenduseks Riigikohtu lahend, mis räägib ettevõtluse piiramisest.

Tuletame meelde, et ka Euroopa Komisjon teeb selget vahet tavalisel ettevõtlusel ja ühiskonnale oluliste sotsiaalteenuste osutamisel ja jätab viimasel juhul liikmesriikidele suure otsustusvabaduse tingimuste kehtestamisel teenuseosutajate valikuks.

Samas on ka Eestis viimasel ajal rääkima hakatud sotsiaalsest ettevõtlusest, mis oma olemuselt erineb täiesti tavaliselt ettevõtlusest, mille peamine eesmärk on kasumi teenimine. Kui seletuskirjas peetakse silmas sotsiaalset ettevõtlust, mis ei kanna ärilise kasu eesmärki, peaks see olema ka selgelt määratletud.

13. Teeme ettepaneku kooskõlas eelnõu teksti esitatud parandusega punktis 10 täpsustada § 6⁵ lõige 1 käsitleva lõigu viimast lauset.

14. Teeme ettepaneku § 6⁵ lõige 2 käsitlevas seletuskirja osas täpsustada tugiisiku teenust käsitlevat lõiku (punkt 6) ja täiendada viimast lauset alljärgnevalt:

Tugiisiku töö seisneb **emotsionaalses toetamises**, julgustamises ja motiveerimises ning **ohvri** suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

15. Teeme ettepaneku § 6⁵ lõige 2 käsitlevas seletuskirja osas täpsustada punkti 7 alljärgnevalt:

Ohvriga kaasas oleva lapse abivajadust hindab **kohapeal kõigepealt tugikeskuse töötaja ja seejärel vajadusel psühholoog või psühhoterapeut. Psühholoog või psühhoterapeut viib läbi ka esmase nõustamise.**

16. Teeme ettepaneku §6⁶ punkti 4 täiendada järgmiselt : ...sätestab, et teenuse osutaja peab **majutusteenuse** pakkumisel kehtestama sisekorraeeskirja ning teenuse osutamise alustamisel sellest isikut teavitama.

17. Teeme ettepaneku §6⁶ punkti 6 täiendada järgmise lausega:
Samas tuleb sellise koostöö korraldamisel täiel määral arvestada vägivalla ohvri enda soovidega, vältida survestamist ja lasta ohvril iseseisvalt otsuseid teha, kuna reeglina on ohvri seniseid otsuseid dikteerinud vägivallatseja.

18. Teeme ettepaneku muuta § 6⁷ lõiget 2 käsitlevat osa seletuskirjas vastavalt eespool toodud punktile 8.

19. Teeme ettepaneku muuta § 6⁷ lõiget 3 käsitlevat osa seletuskirjas vastavalt eespool toodud punktile 9.

20. Teeme ettepaneku kirjutada seletuskirjas täpsemalt lahti tugikeskuse töötajate ja teiste vahetult teenust osutavate isikute täiendkoolituse kavade sisu ja maht ning ühtlasi valmistada koos eelnõuga ette ka vastava ministri määruse tekst, millele eelnõus viidatakse.

Leiame, et tööd alustavate tugikeskuse töötajate täiendkoolitus (baaskoolitus) peaks käsitlema vähemalt järgmisi teemasid:

vägivalla soolise aspekti mõistmine, vägivallatseja käitumismustrid, ohvri käitumismustrid, vägivallaring, ohu märgid, vägivalla müüdid, naistevastasevägivalla erinevate vormide spetsiifika, suhtlemisoskus ja sekkumistehnikad, kriisisekkumine, töö traumeeritud ohvriga, ohvrite juriidilised ja sotsiaalsed õigused, tsiviil- ja kriminaalmenetlusespetsiifika naistevastase vägivalla juhtumitel, riskihindamine, kutse-eeetika, konfidentsiaalsuse ja turvalisusenõuded ohvritega töötamisel; mittediskrimineerimine ja eripäradega arvestamine.

Seni oleme kõiki neid teemasid käsitlenud 48 tunniste koolituste raames, kuid ilmselt oleks otstarbekas koolituste aega pikendada, et oleks aega teemasid põhjalikumalt käsitleda ja pühendada rohkem aega juhtumite lahendamise harjutamisele.

Leiame, et koolitajateks peaksid olema eelkõige igapäevase praktilise kogemusega naiste tugikeskuse töötajad ja tugikeskustega koostööd tegevad spetsialistid. Selleks annab meile muuhulgas alust üliõpilaste tagasiside Tartu Ülikoolis eelmisel aastal käivitunud soolise vägivalla valikaine kursuse kohta, kus hinnati meie praktikutest lektorite esinemisi väga kõrgelt.

Eesti Naiste Varjupaikade Liit on rahvusvahelistele eeskujudele tuginedes välja töötanud oma baaskoolituse kava, mille alusel on aastate jooksul viidud läbi 440 tunni ulatuses alustavate töötajate koolitusi. Käesolevaks ajaks oleme korraldanud kokku 472 tunni ulatuses täiendkoolitusi erinevatel teemadel.

Sooviksime teha Sotsiaalministeeriumiga sisulist koostööd täiendkoolituse kavade koostamisel ja võimalusel viia täiendkoolitusi edaspidi ka ellu.

Loodame südamest, et Sotsiaalministeerium peab vajalikuks arvestada tegutsevate naiste tugikeskuste arvamusega naiste tugikeskuse teenust käsitlevate muudatuste tegemisel ohvriabi seaduses.

Lugupidamisega

Eha Reitelmann

Eesti Naiste Varjupaikade Liidu juhatuse esinaine